

Το πρόγραμμα της NORCAP για παροχή υποστήριξης στην Ελλάδα, στοχεύει στην ενίσχυση των πλέον σημαντικών υπηρεσιών της ελληνικής Κυβέρνησης, με σκοπό τη διασφάλιση του σεβασμού των δικαιωμάτων των μεταναστών και των προσφύγων και την εξασφάλιση αξιοπρεπών συνθηκών υποδοχής γι' αυτούς.

Σήμερα, η Ελλάδα φιλοξενεί πληθυσμό αιτούντων άσυλο, προσφύγων και μεταναστών ο οποίος ανέρχεται περίπου στις 120.000. Μεταξύ αυτών, υπάρχουν άνθρωποι που έφτασαν στην Ελλάδα κατά τις μαζικές εισροές του 2015-2016 και έκτοτε παρέμειναν στην χώρα.

Η κατάσταση στα Κέντρα Υποδοχής και Ταυτοποίησης σε πολλά από τα νησιά, αλλά και σε δομές φιλοξενίας της ενδοχώρας, αποτελεί ένα ανησυχητικό ζήτημα, με υπερπλήρεις χώρους, καθώς και ανεπαρκείς και επισφαλείς συνθήκες διαβίωσης. Ο μεταναστευτικός πληθυσμός παρουσιάζει πολυπλοκότητα, ενώ συχνά ο χρόνος αναμονής για την ολοκλήρωση της διαδικασίας έκδοσης απόφασης ασύλου ποικίλει.

Ο μεγάλος αριθμός νέων αφίξεων και οι νομικοί περιορισμοί που τους κρατούν στα νησιά, έχει ως αποτέλεσμα τη δημιουργία σημαντικών προκλήσεων για το εθνικό σύστημα υποδοχής, δημιουργώντας συναισθήματα άγχους, έντασης και μεγάλης ανασφάλειας στον προσφυγικό πληθυσμό.

“Η ανθρωπιστική κατάσταση στην Ελλάδα παραμένει εξαιρετικά σύνθετη και ανησυχητική για τους αιτούντες άσυλο, τους πρόσφυγες και τους μετανάστες. Αν και όχι στον βαθμό που κατέφταναν στο παρελθόν, άνθρωποι εξακολουθούν να φτάνουν στη χώρα. Έρχονται αντιμέτωποι με δύσκολες συνθήκες διαβίωσης και ζητήματα προστασίας, τόσο γιατί η Ελλάδα αναγκάστηκε να αντιμετωπίσει τον μεγαλύτερο βαθμό της κρίσης αυτής μόνη της, αλλά και διότι ταυτόχρονα αντιμετώπιζε τους περιορισμούς της οικονομικής κρίσης”, λέει η Benedicte Giæver, Εκτελεστική Διευθύντρια της NORCAP.

Στην Ελλάδα από το 2015

Η NORCAP είχε συμβολή στη διαχείριση της ελληνικής προσφυγικής κρίσης από την αρχή των μαζικών αφίξεων του 2015, ενώ το πρώτο μας πρόγραμμα σε συνεργασία με τις ελληνικές αρχές ξεκίνησε το 2016. Η τρέχουσα προγραμματική περίοδος, η οποία ολοκληρώνεται το 2022, εστιάζει στην παροχή συνδρομής για τη διασφάλιση αξιοπρεπών συνθηκών υποδοχής και στην προστασία των ιδιαίτερος ευάλωτων αιτούντων άσυλο.

Μέσω της συνεργασίας μας με την Υπηρεσία Υποδοχής και Ταυτοποίησης (ΥΠΥΤ), αλλά και με το Εθνικό Κέντρο Κοινωνικής Αλληλεγγύης (ΕΚΚΑ), υποστηρίζουμε τις προσπάθειες βελτίωσης του ελληνικού συστήματος ασύλου και μετανάστευσης.

Σήμερα, 11 experts της NORCAP εργάζονται στο Υπουργείο Μετανάστευσης και Ασύλου, στην κεντρική υπηρεσία της ΥΠΥΤ καθώς και στα κέντρα υποδοχής της ενδοχώρας (Διαβατά, Κουτσόχερο, Ελαιώνας, Σχιστό). Επιπλέον, τρεις experts εργάζονται στο ΕΚΚΑ.

Το πρόγραμμα αντλεί χρηματοδότηση από τους Χρηματοδοτικούς Μηχανισμούς ΕΟΧ και Νορβηγίας, ενώ διαχειριστής της χρηματοδότησης είναι η ΣΟΛ Crowe και η οργάνωση HumanRights360.

Εκπαιδεύσεις και συντονισμός

Η ΥΠΥΤ, η οποία υπάγεται στο Υπουργείο Μετανάστευσης και Ασύλου, είναι η αρμόδια εθνική αρχή για τη διεξαγωγή των διαδικασιών υποδοχής και ταυτοποίησης των νεοαφιχθέντων. Επίσης, ασχολείται με τους χώρους φιλοξενίας και παρέχει είδη πρώτης ανάγκης, όπως σκηνές, εξοπλισμό μαγειρέματος και κιτ υγιεινής, για τους αιτούντες άσυλο, καθώς και για τα ευάλωτα άτομα. Συνεισφέρουμε στην ανάπτυξη των ικανοτήτων του προσωπικού της ΥΠΥΤ στα Κέντρα Υποδοχής και Ταυτοποίησης, και στα κέντρα προσωρινής φιλοξενίας της ενδοχώρας και στην προστασία των ατόμων που βρίσκονται σε ανάγκη.

Η NORCAP έχει επιλέξει να εστιάσει σε πέντε τομείς για την παροχή υποστήριξης, στοχεύοντας στη βελτίωση των υπηρεσιών που παρέχονται από την ΥΠΥΤ. Αυτοί οι τομείς συμπεριλαμβάνουν εκπαιδεύσεις για το προσωπικό πεδίου, αλλά και του προσωπικού σε κεντρικό επίπεδο, την ανάπτυξη τυποποιημένων διαδικασιών και κατευθυντήριων οδηγιών σχετικών με την υποστήριξη της διαχείρισης των δομών φιλοξενίας, την ενίσχυση του συντονισμού και της συνεργασίας μεταξύ των κεντρικών υπηρεσιών, των αποκεντρωμένων δομών και άλλων εμπλεκόμενων φορέων, καθώς και τη συνηγορία και συμβολή στη βελτίωση της ποιότητας των υπηρεσιών που προσφέρονται στον μετακινούμενο πληθυσμό, που φιλοξενείται στις εγκαταστάσεις υποδοχής και ταυτοποίησης.

“Η ΥΠΥΤ είναι η εθνική αρχή που αντιμετωπίζει τις μεγαλύτερες προκλήσεις στη χώρα, στο πλαίσιο της προσπάθειας διασφάλισης αξιοπρεπών συνθηκών διαβίωσης για τον μετακινούμενο πληθυσμό που φτάνει στην Ευρώπη. Για μένα, η βελτίωση των δεξιοτήτων του προσωπικού της ΥΠΥΤ έχει ως αποτέλεσμα τον σεβασμό της αξιοπρέπειας των ανθρώπων που βρίσκονται σε ανάγκη σε καθημερινή βάση”, λέει ο Χρήστος Δημόπουλος, ένας από τους experts της NORCAP για την παροχή υποστήριξης στη διαχείριση των δομών.

Δράση κατά της εμπορίας ανθρώπων

Η υποστήριξη της NORCAP στο Εθνικό Κέντρο Κοινωνικής Αλληλεγγύης (ΕΚΚΑ) στοχεύει στην ενημέρωση και ευαισθητοποίηση των επαγγελματιών πρώτης γραμμής του δημοσίου τομέα, καθώς και σε επαγγελματίες διεθνών και τοπικών ΜΚΟ σε ζητήματα σχετικά με την εμπορία ανθρώπων.

Το ΕΚΚΑ διαχειρίζεται και λειτουργεί τον Εθνικό Μηχανισμό Αναφοράς για την Προστασία των θυμάτων εμπορίας ανθρώπων. Μέρος της δουλειάς των ειδικών μας είναι η εκπαίδευση

όλων των σχετιζόμενων φορέων σε θέματα σχετικά με την αξία και τη λειτουργία του μηχανισμού αναφοράς, την αύξηση της συνεισφοράς τους σε αυτόν και τον συντονισμό των αρχών προστασίας του μηχανισμού.

Προκειμένου να επιτύχει τα ανωτέρω, η NORCAP θέτει τρεις experts στη διάθεση του ΕΚΚΑ; δύο συμβούλους εκπαιδευτές κατά της εμπορίας ανθρώπων και μία συντονίστρια παροχής νομικής συνδρομής.

Οι experts μας έχουν πραγματοποιήσει μία σειρά διυπηρεσιακών σεμιναρίων σε προσωπικό πρώτης γραμμής του δημόσιου τομέα και της κοινωνίας των πολιτών στα νησιά του Αιγαίου (Κω, Λέρο, Σάμο, Λέσβο, Ρόδο, Χίο) και στην ενδοχώρα (Ορεστιάδα, Έβρο, Θεσσαλονίκη) κατά τα έτη 2019 και 2020.

Εκτός από ένα εκπαιδευτικό τριήμερο πρόγραμμα, οι experts μας ανέπτυξαν και ένα συγκεκριμένο πρόγραμμα για το προσωπικό της Υπηρεσίας Ασύλου, ενώ επίσης διοργανώνουν εκπαιδεύσεις για το προσωπικό ΜΚΟ στην Αθήνα. Λόγω των περιορισμών που επέβαλε η πανδημία του Covid-19, προσαρμόσαμε τις δράσεις αυτές σε εξ αποστάσεως εκπαιδεύσεις και συνεχίσαμε τη διεξαγωγή των σεμιναρίων μέσω των ηλεκτρονικών πλατφορμών κατά το 2020.

Απαιτητικό περιβάλλον, αλλά σπάνια ευκαιρία

Η νομική σύμβουλος της NORCAP υποστηρίζει τον Εθνικό Μηχανισμό Αναφοράς (ΕΜΑ) και επαγγελματίες που παρέχουν υπηρεσίες σε ανθρώπους που είναι θύματα εμπορίας ανθρώπων. Η expert επίσης συνηγορεί υπέρ του δικαιώματος των ανθρώπων για πρόσβαση στις υπηρεσίες που χρειάζονται και δικαιούνται, χωρίς διακρίσεις.

“Είναι μια σπάνια ευκαιρία να είσαι μέρος μιας ομάδας που χτίζει ένα δίκτυο από το μηδέν. Συνεισφέραμε στην ανάπτυξη αυτού του μηχανισμού, βοηθήσαμε στη δημιουργία πρακτικών εργαλείων και τα είδαμε να ‘μεγαλώνουν’, να αγκαλιάζουν όλο και περισσότερους φορείς και να χτίζουν γέφυρες μεταξύ του δημόσιου τομέα και της κοινωνίας των πολιτών”, λέει η Ειρήνη Βλάχου, Σύμβουλος/ Εκπαιδεύτρια κατά της εμπορίας ανθρώπων της NORCAP.

“Η ανατροφοδότηση που λαμβάνουμε από τη συνεργασία μας με το προσωπικό του ΕΜΑ και τους επαγγελματίες που εκπαιδεύουμε, μας δίνει την έμπνευση που χρειαζόμαστε για να συνεχίσουμε την προσπάθειά μας για υποστήριξη των θυμάτων εμπορίας ανθρώπων”, λέει.